

**Universiteit
Leiden**
The Netherlands

De aangifte vennootschapsbelasting

Witjes, J.P.J.; Offeren, D.H. van; Verdoes, T.L.M.; Offeren, D.H. van; Verdoes, T.L.M.; Witjes, J.P.J.

Citation

Witjes, J. P. J., Offeren, D. H. van, & Verdoes, T. L. M. (2010). De aangifte vennootschapsbelasting, 77-79. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/16323>

Version: Not Applicable (or Unknown)

License: [Leiden University Non-exclusive license](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/16323>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

7 De aangifte voor de vennootschapsbelasting

Gerard Frank (1932 – 2007) door Joop Witjes, Dick van Offeren en Tim Verdoes

Gerard Frank is de zevende promovendus van Hans. In overleg met zijn familie hebben wij een korte bijdrage aan het Liber geschreven. Wij blikken terug op zijn onderzoek en plaatsen het binnen de huidige ontwikkelingen op fiscaal-bedrijfseconomisch terrein. Het onderwerp van zijn dissertatie “De aangifte voor de vennootschapsbelasting, een onderzoek naar de methode van bepaling van het voorwerp van de vennootschapsbelasting bij binnenlandse belastingplichtigen en de weergave daarvan in het aangiftebiljet” werd niet alleen ingegeven door zijn jarenlange ervaring met het vak Fiscaal Comptabele Toepassingen bij de Universiteit Leiden, maar past ook volledig binnen de leeropdracht van Hans, waar het gaat om de fiscale comptabiliteit. Voor Gerard was de afronding van zijn dissertatie een kroon op zijn actieve loopbaan. Hij voltooide zijn onderzoek op 31 maart 1999 met de openbare verdediging te Leiden.

Gerard geeft in zijn dissertatie aan, dat het invullen van het aangiftebiljet een vaak zeer bewerkelijke aansluiting tussen de vennootschappelijke en de fiscale jaarrekening noodzakelijk maakt. Hij constateert dat deze bewerkelijke aansluiting een belangrijke kostenpost voor het bedrijfsleven vormt. Zijn onderzoek was erop gericht na te gaan of een minder bewerkelijke aansluiting tussen het aangiftebiljet en de vennootschappelijke jaarrekening tot de mogelijkheden behoort. Hij heeft hiertoe de fiscale regelgeving (te beginnen bij het patentrecht 1819) met de daarbij behorende aangiften in historisch perspectief geplaatst, hetgeen heeft geresulteerd in een uniek document dat ons terugbrengt naar het begin van de negentiende eeuw en vanaf dat moment de ontwikkelingen in de wetgeving en aangiftebiljet nauwkeurig in kaart brengt. Hij heeft ook niet nagelaten veelvuldig te wijzen op punten waarbij in de tijd wetgeving en aangiftebiljetten niet of niet voldoende op elkaar aansluiten en als gevolg daarvan aanleiding gaven tot onnodig ingewikkelde aangiften. In zijn proefschrift zijn hiervoor diverse aanknopingspunten te vinden.

Zijn onderzoek heeft geleid tot het ontwerp van een aangiftebiljet dat nauw aansluit bij de vennootschappelijke jaarrekening en dat past bij het streven van de Belastingdienst naar lastenverlichting voor het bedrijfsleven. Gerard heeft zijn proefschrift kracht bijgezet door na voltooiing ervan actief deel te nemen aan periodiek overleg in diverse commissies bij de Belastingdienst ter verbetering van het aangiftebiljet vennootschapsbelasting.

Wij zijn nu ruim tien jaar verder en het lijkt dat het initiatief van Gerard navolging heeft gekregen. Momenteel lijken de inspanningen van de Belastingdienst om voor het bedrijfsleven tot lastenverlichting te komen in een stroomversnelling te zijn geraakt.

We hoeven hierbij maar te denken aan:

- 1 Werken aan winst
- 2 Horizontaal toezicht
- 3 Het Besluit fiscale waarderingsgrondslagen voor kleine rechtspersonen (het Samenvaalsproject)
- 4 De Verkorte winstaangifte voor kleine rechtspersonen
- 5 De eXtensible Business Reporting Language (XBRL)

Ad 1: Het in 2006 door het Ministerie van Financiën aan de Tweede Kamer toegezonden wetsvoorstel had tot doel de vennootschapsbelasting aan te passen aan de huidige tijd. Als meest belangrijke onderwerpen kunnen worden genoemd¹:

- De verlaging tarief vennootschapsbelasting. Met deze verlaging beoogt de wet buitenlandse multinationals aan te sporen zich in Nederland te vestigen, of reeds in Nederland gevestigde buitenlandse multinationals voor Nederland te behouden. Het tarief voor de vennootschapsbelasting werd verlaagd tot 25,5 % met een opstarttarief voor de eerste € 25.000 van 20%
- De verlaging van het tarief dividendbelasting naar 15%. Door de dividendbelasting in overeenstemming te brengen met EU richtlijnen werd de ongelijke behandeling van binnenlandse en buitenlandse aandeelhouders van in Nederland gevestigde vennootschappen opgeheven
- De invoering van de groepsrentebox met eigen tarief
- De invoering van de octrooibox
- Renteaftrekbeperkingen
- Wijziging in de deelnemingsvrijstelling
- Fiscale eenheid (met verliesverrekening over de grens)
- Verliesverrekening
- Afschrijving op gebouwen inclusief ondergrond
- Afschrijving goodwill en andere bedrijfsmiddelen
- Waardering onderhanden werk en onderhanden opdrachten.

Ad 2: Horizontaal toezicht gaat in tegenstelling tot het voorheen gebruikelijke verticaal toezicht uit van wederzijdse samenwerking tussen de belastingplichtige (of zijn vertegenwoordiger) en de Belastingdienst. De uitgangspunten en kernbegrippen hierbij zijn wederzijds vertrouwen, transparantie, gelijkwaardigheid en erkenning van wederzijdse belangen. De Belastingdienst sluit met de belastingplichtigen of met de intermediairs van groepen belastingplichtigen in het Midden- en Kleinbedrijf convenanten af om het horizontaal toezicht in goede banen te leiden. Een convenant is hierbij een samenhangend stelsel van eisen of afspraken ter bewaking en beheersing van de kwaliteit van de aangifte. Een groot voordeel van horizontaal toezicht is het terugdringen van de toezichtlast. Het werk van de intermediair hoeft niet te worden overgedaan, waardoor het systeem zelfregulerend werkt. Een belangrijk aspect van horizontaal toezicht is het vooraf kenbaar maken van risicopunten en in overleg treden hierover door de belastingplichtige met de Belastingdienst. Hierdoor heeft de belastingplichtige ten aanzien van de aangifte zekerheid vooraf en wordt de capaciteit van de Belastingdienst efficiënter aangewend. Uiteindelijk zal de genoemde aanpak bij het bedrijfsleven tot het terugdringen van administratieve lasten moeten leiden.

Ad 3: In 2008 is het jaarrekeningrecht gewijzigd waarmee kleine rechtspersonen in de gelegenheid worden gesteld hun vennootschappelijke jaarrekening op te stellen gebaseerd op fiscale waarderingsgrondslagen. Het Besluit fiscale waarderingsgrondslagen² geeft, samen met de bijbehorende gebruikershandleiding, een nadere uitwerking omtrent het gebruik van de fiscale grondslagen. De achterliggende gedachte bij deze wijziging van het jaarrekeningrecht is het voorkomen van verschillen tussen de vennootschappelijke en fiscale jaarrekening bij kleine

¹ Zie ook VPB 2007 Werken aan winst, modernisering van de vennootschapsbelasting, PriceWaterhouseCoopers.

² Besluit van 28 augustus 2008, houdende regels inzake toepassing van fiscale waarderingsgrondslagen in de jaarrekening van kleine rechtspersonen (Besluit fiscale waarderingsgrondslagen)

rechtspersonen en daardoor de balansen en winst- en verliesrekeningen te kunnen laten samenvallen. Het Samenvallproject ontleent hieraan zijn naam³.

Ad 4: Op initiatief van de Belastingdienst loopt momenteel voor de jaren 2009 en 2010 een *pilot* waarbij voor kleine rechtspersonen het aantal bij de aangifte vennootschapsbelasting gestelde vragen wordt teruggebracht van ± 1600 naar ± 450 . Het behoeft geen betoog dat het doel van de verkorte winstaangifte, het realiseren van een belangrijke reductie van de administratieve lasten voor kleine rechtspersonen, binnen bereik ligt.

Ad 5: Een laatste ontwikkeling die wij in dit verband zouden kunnen noemen zijn de eXtensible Business Reporting Language (XBRL) toepassingen bij het beschikbaar stellen van informatie door het bedrijfsleven aan de overheid (waaronder de Belastingdienst), het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS), de banken, enz.

Zonder enige twijfel heeft Gerard met zijn dissertatie en ook zijn werkzaamheden daarna bijgedragen aan de huidige initiatieven tot het bevorderen van het terugdringen van de administratieve lastenverlichting voor het bedrijfsleven.

³ Witjes J.P.J., Kuijl J.G., Offeren D.H van., Scholten J., Verdoes T.L.M. Knelpunten bij samenvall: wet en aangifte vennootschapsbelasting vallen niet volledig samen, WFR, 139^e jaargang, 6870, 26 augustus 2010, pp. 1035 – 1044.